

Het basisuurloon voor de vakarbeider A werd verhoogd met 2 cent extra. Hierdoor is het verschil tussen het basisuurloon van de vakarbeider A met dat van de vakarbeider verhoogd van 6½ tot 8½ cent. Het verschil in basisuurloon van de vakarbeider met dat van de veehouderijarbeider is van 5½ tot 4 cent teruggebracht.

De huurbijlagen 1960, 1962 en 1964 werden in de lonen verwerkt. In verband hiermede werd een verlaging toegepast van de jeugdloonpercentages. Dit om de kosten van de verwerking te beperken. Rekening houdende met het voorgaande, heeft de Hoofdafdeling contractspartijen de volgende basisuurlonen geadviseerd:

Vaste vakarbeider A	f 2,64½
Vaste vakarbeider	f 2,56
Vaste veehouderijarb.	f 2,52

Voortaan zal geen onderscheid meer worden gemaakt tussen minimum en maximum basisuurlonen.

De bestaande oogsttoeslag werd gebracht van 35 op 40 cent per uur.

Nieuw is de bepaling, dat ook de vakarbeider A hiervoor in aanmerking komt. De waarderingstoeslag werd voor alle vaste- en los-vaste arbeiders gebracht op 4%. Het betreft hier een „kan-bepaling”. De werkgever is dus niet verplicht een waarderingstoeslag aan zijn werknemer te geven.

JEUGDLOONPERCENTAGES

De jeugdloonpercentages zijn voortaan als volgt geregeld:

Bij 22 jaar	93%
Bij 21 jaar	88%
Bij 20 jaar	79%
Bij 19 jaar	71%
Bij 18 jaar	61%
Bij 17 jaar	53%
Bij 16 jaar	46%

Voor de eerste maal wordt een jeugdloonpercentage voor 16-jarigen opgenomen.

Het loon voor volwassen vrouwelijke arbeiders zal gelijk zijn aan dat van volwassen mannelijke arbeiders in dezelfde functie. Het betreft hier een bepaling die voortvloeit uit een in E.L.G.-verband tot stand gekomen voorschift inzake de gelijke beloning van mannen en vrouwen. Het in onderling overleg vastgestelde loon voor niet volwaardige arbeiders behoeft, zoals bekend, de goedkeuring van de plaatselijke sociale commissie. In de nieuwe mantel is bepaald, dat deze commissie het overeengekomen loon slechts goed kan keuren, indien dit naar haar oordeel redelijk en billijk is. De toeslag voor het werken op zaterdagmorgen — waarvoor vervangende vrije tijd in de week wordt toegekend — is gebracht op 50% van

het basisuurloon. Dit was eerder 30%.

VAKANTIEBEPALINGEN

Met betrekking tot de vakantiebepaling is overeengekomen, dat het aantal aaneengesloten vakantiedagen weliswaar 7 bedraagt, maar dat dit aantal in onderling overleg kan worden gebracht op 10. De vakantiebon-waarde is, evenals in de tuinbouw, voor alle arbeiders vastgesteld op 6½ x het uurloon.

De vakantiebon zal hierdoor drastisch in waarde stijgen.

ARBEIDSTIJDVERKORTING

Voor de veehouderij wordt een gemiddelde globale arbeidstijdverkort-ing geadviseerd van 60 uur. In die sectoren waar reeds een 45-urige werkweek geldt, derhalve in het gebied Groningen, Veenkoloniën en Drenthe, zal geen arbeidstijdverkort-ing plaatsvinden.

SPAARREGELING

Contractspartijen wordt geadviseerd om, voor zover nog geen gepremieerde spaarregeling werd ingevoerd, hiertoe thans over te gaan. Bedoeld worden hier regelingen waarbij voor de werkgever een verplichting tot premieering ontstaat zodra de werknemer hem heeft meegedeeld, dat hij wil sparen. Hij zal dan een spaarboekje moeten tonen en tevens moeten aanwijzen welke spaarbedragen hij opzij heeft gelegd. Zoals bekend worden deze spaarbedragen gedurende een aantal jaren geblokkeerd. De werkgever zal over de spaarbedragen een premie moeten geven. In de CAO's zal een spaarreglement worden opgenomen. Tot een en ander werd besloten omdat de Hoofdafdeling het redelijk acht dat ook in de land- en tuinbouw tot de invoering van bezitsvormende maatregelen wordt overgegaan. De 3 C.L.O. hebben gemeend hun medewerking hieraan niet te mogen onthouden. Zij hebben hierdoor doen blijken, dat het streven naar bezitsvorming door de arbeiders ook van landbouw-werkgeverszijde positief wordt gewaardeerd.

DATUM INGANG NIEUWE LONEN

Wellicht ten overvloede zij er op gewezen, dat de nieuwe lonen eerst van kracht worden wanneer de Stichting van de Arbeid het loonadvies heeft goedgekeurd en in de provincies de contracten tot stand zijn gekomen. Bij het overleg in de Hoofdafdeling is niet gesproken over de stap die door de vakcentrales is ondernomen om te komen tot de invoering van een uitkering ineens. Over deze kwestie wordt binnenkort gesproken in het bestuur van de Stichting van de Arbeid.

kalktoestand pH	aardappelen knol		bieten biet		tarwe/gerst korrel		rogge/haver korrel	
	Pr. 119 Emc.	Pr. 120 Borg.	Pr. 119 Emc.	Pr. 120 Borg.	Pr. 119 Emc.	Pr. 120 Borg.	Pr. 119 Emc.	Pr. 120 Borg.
3,8	92	97	58	75	60	77	96	92
4,2	97	99	77	93	89	93	98	98
4,6	99	100	88	99	99	98	99	100
5,0	100	99	95	100	100	100	100	99
5,4	100	96	100	100	98	99	100	95

Aardappelen, rogge en haver blijven weinig gevoelig te zijn voor een wat lage pH. Bij pH 4,2 bedraagt de opbrengstderiving enkele procenten en pas bij de zeer lage pH van 3,8 wordt de schade aanzienlijk.

Een geheel ander beeld geven bieten (gemiddeld over suiker- en voederbieten, waartussen geen duidelijk verschil werd gevonden) en de granen gerst en tarwe. Bij deze gewassen bedraagt de opbrengst-vermindering bij pH 4,2 reeds ongeveer 10%, op Pr 119 bij bieten zelfs ruim 20%. (Het cijfer van Pr 119 is nauwkeuriger omdat het berust op 5 proefjaren tegenover dan van Pr 120 op slechts 2).

Opgemerkt moet worden dat ook bij pH 4,6—4,8 de bieten nog een 10% lagere opbrengst geven dan mogelijk is. Vermoedelijk zelfs nog meer dan 10%, aangezien volgens ander onderzoek ook boven pH 5,4, waarbij de opbrengst hier op 100 is gesteld, de opbrengst nog toeneemt.

aardappelen, knollen
aardappelen, onderwatergewicht
bieten, biet
granen, korrel

Stalmest heeft gemiddeld de opbrengst aan bieten sterk verhoogd. Bij granen, waar het de nawerking van stalmest toegediend aan de hakvruchten betreft, is de opbrengst nog enkele procenten gestegen. Bij aardappelen is de knolopbrengst iets verhoogd, doch het onderwatergewicht belangrijk verlaagd.

De opbrengst aan uitbetalingsgewicht komt hierdoor op Pr 119 met stalmest enkele procenten lager te liggen dan zonder stalmest.

De oorzaak van deze ongunstige invloed van stalmest op het onderwatergewicht ligt vermoedelijk in de hoeveelheid chloriden die met stalmest wordt gegeven.

Uit chemisch onderzoek van tijdens de groeiperiode genomen monsters van het aardappelloof bleek dat het chloorgehalte door de bemesting met stalmest met 150% was gestegen!

Ook geconstateerde kleurverschillen in het loof duiden op een lichte chloorbeschadiging bij bemesting met stalmest.

STALMEST EEN MEDICIJN VOOR LAGE pH?

Deze vraag moet ontkennend worden beantwoord. Ook met stalmest werden bij lage pH lagere opbrengsten verkregen dan bij gunstige pH.

Bij aardappelen en granen is op beide proefvelden de invloed van verschillen in pH van de grond door bemesting met stalmest gemiddeld onveranderd. Bij bieten echter is op Pr 119 de schade door te lage pH kleiner bij bemesting met stalmest. Anders gezegd: het effect van bemesting met stalmest is bij lage pH groter dan bij goede pH. Bij pH 3,8 bedraagt het verschil in opbrengst tussen met en zonder stalmest ongeveer 19% en bij pH 5,4 nog 5%. Op Pr 120 (met minder proefjaren) bestaat ook bij bieten weinig verschil.

BETEKENIS VOOR DE PRAKTIJK

Een lage pH veroorzaakt al naar de gevoeligheid van het gewas een meer of minder grote opbrengstderiving. Door bemesting met stalmest kan deze niet worden beperkt, behalve bij bieten.

Aangezien het gewas bieten van de gewoonlijk verbouwde gewassen veruit het gevoeligst is voor een lage pH kan de praktijk dit effect benutten door aan de bieten stalmest te geven, temeer omdat stalmest juist bij dit gewas het grootste effect heeft (tabel 2). Vergelijken we het totale effect van stalmest met dat van een verschil in pH in het praktisch belangrijke traject, dan blijkt dat voor de opbrengst die met stalmest bij een

Vergelijking van de relatieve opbrengsten van Pr 119 en Pr 120 voor een zelfde gewas leert dat een te lage pH in Emmercompascuum meer schade gaf dan in Borgercompagnie. Voor rogge en haver gaat dat volgens tabel 1 niet op, maar het cijfer van Pr 120 berust op slechts 2 proefjaren. Op andere kalkproefvelden is ook voor deze gewassen wel de sterkste schade bij lage pH gevonden in Emmercompascuum.

INVLOED VAN STALMEST

De gemiddelde invloed van de bemesting met stalmest wordt gedemonstreerd in tabel 2, waarin de opbrengst met stalmest is uitgedrukt in procenten van die zonder stalmest, behalve bij het onderwatergewicht van aardappelknollen waar het effect in grammen is aangegeven.

Tabel 2. Invloed van bemesting met stalmest.

	Pr 119 Emmerc.	Pr 120 Borgerc.
aardappelen, knollen	102	106
aardappelen, onderwatergewicht	—17 (gram)	—14 (gram)
bieten, biet	110	108
granen, korrel	104	103

pH 4,6 wordt verkregen, zonder stalmest een pH 4,95 nodig zou zijn. Stalmest komt hier dus in werking op de opbrengst overeen met ruim 0,3 pH, afgezien van de N, P en K die er mee gegeven is. Met het oog op de aantasting van aardappelknollen door schurft is een pH van 4,6 wel verantwoord.

Het moet worden afgeraden fabriksaardappelen in het voorjaar met stalmest te bemesten, aangezien het onderwatergewicht van de knollen belangrijk kan worden verlaagd.

Instituut voor
Bodemvruchtbaarheid,
Groningen.
K. BOSKMA

De Olveh:

1 1/4 miljoen voor
de deelnemers

In de Gewone Algemene Vergadering van Deelnemers in het Onderling Levensverzekering Genootschap DE OLVEH VAN 1879 U.A. welke op 14 april 1965 ten Hoofdkantore te 's-Gravenhage plaatsvond, werden de Balans per 31 december 1964 en de Verlies- en Winstrekening over het jaar 1964 vastgesteld.

Overeenkomstig het voorstel wordt een bedrag van f 1.253.370,— als premie-overschot onder de deelnemers verdeeld. Ook zij, die pensioen- of rente-uitkeringen genieten, delen in de winst.

Aan iedere daartoe gerechtigde deelnemer wordt uit dit premie-overschot een bedrag op zijn rekening geboekt gelijk aan 4% van de voor hem vastgestelde maatstaf, in het algemeen gelijk aan de betaalde jaarpremie.

De aftredende commissaris, de heer Ir. F. K. T. Beukema toe Water werd door de Vergadering met algemene stemmen herbenoemd.

Invloed van pH en bemesting met stalmest op veenkoloniale grond

Een belangrijke vruchtbaarheidsfactor van veenkoloniale grond is de kalktoestand, aangegeven door de pH.

Een lage pH van de grond geeft lagere opbrengsten dan mogelijk zijn, afhankelijk van de gevoeligheid van het gewas. Een hoge pH geeft behalve lagere opbrengsten bij bepaalde gewassen en het optreden van gebreksziekten (b.v. mangaangebrek) een toeneming van aardappelschurft.

In dit artikel worden de resultaten van twee lang voortgezette proeven over de invloed van verschillen in pH van de grond en bemesting met stalmest besproken. Ook wordt aandacht besteed aan de vraag in hoeverre door stalmest het opbrengstverlies bij lage pH kan worden beperkt.

ONDERZOEK OP DE PROEFBOERDERIJEN TE BORGERCOMPAGNIE EN EMMERCOMPASCUUM

In 1945 is op elk van deze proefboerderijen een proefveld aangelegd met een reeks pH-trappen zonder en een met intensieve toediening van

stalmest. Het proefveld te Emmercompascuum (Pr 119) werd 20 jaar gehandhaafd, dat in Borgercompagnie (Pr 120) 10 jaar. In de proefjaren met hakvruchten werd op bepaalde veldjes stalmest gegeven naar 30 ton per ha, de andere kregen nooit stalmest. De bemesting met stikstof, fosfaat en kali werd zoveel mogelijk gelijk gehouden door de veldjes met stalmest minder kunstmest te geven. Door voldoende magnesium toe te dienen werd een eventuele invloed van het magnesium in de stalmest (stalmest bevat 1 à 1,5 kg MgO per ton) uitgeschakeld.

INVLOED VAN DE pH

De verschillen in kalktoestand van de grond hadden grote invloed op de opbrengst van de gewassen. In onderstaande tabel wordt dit gedemonstreerd aan de hand van de gemiddelde opbrengsten, uitgedrukt in procenten van die bij de gunstigste pH, alles zonder stalmest.

Tabel 1. Invloed van verschillen in pH op de opbrengst.